

Videnskabeligt bevist: Lad landsbyerne leve, lad skolerne leve.

Meget interessant læsning - på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside, www.rksk.dk, er alle indbudt til at deltage i debatten om en mulig ændring af bl.a. skolestrukturen. Udover debatindlæg og de oplæg, som byrådet den 8. februar 2011 valgte at sende ud til debat, kan man under linket "baggrundsmateriale" finde en del interessante undersøgelser og rapporter.

Vi har som landsbyboere (med mindre og mellemstore børn), der risikerer at få vores lokale skole amputeret, størst interesse i materialet om skoleområdet. For dette område har kommunen valgt at lægge to KREVI rapporter ud. KREVI er en forkortelse for Det Kommunale og Regionale Evalueringsinstitut og er, ifølge instituttets hjemmeside, et uafhængigt institut, som skal fremme kvalitetsudvikling og bedre ressourceanvendelse i den offentlige sektor. Det passer jo som fod i hose med kommunens oplæg om skolestrukturen, hvor man - bl.a. ved at samle 4. til 6. kl. fra næsten alle landsbyskoler i kommunen på storskoler i centerbyerne - vil skabe faglig og økonomisk bæredygtighed, som det så flot hedder. Måske er det derfor, at nogle omtaler det som "bestilt arbejde", når der kommer rapporter fra KREVI, som anbefaler lukning af mindre skoler.

Men de ovenfor nævnte to rapporter fra KREVI, som ligger på kommunens hjemmeside, er ikke imponerende. Første rapport med titlen "Danske kommuners skolestruktur" konkluderer, at der kan hentes en økonomisk gevinst ved at sammenlægge skoler med et elevtal under 200 til større enheder. Man tar' sig næsten til hovedet, når det herefter fremgår, at gevinstens størrelse ikke er forsøgt estimeret. Altså: Ingen beviser - end ikke et forsøg på at skaffe beviser for, at der kan høstes en (både kort og langsigtet) mærkbar økonomisk gevinst ved at skabe mega-skoler. Næste KREVI rapport, som har titlen "Konsekvenser af en ændret skolestruktur" gør ikke et bedre indtryk. Heri heddet det bl.a.: *"Lokalsamfundsmæssigt vurderes det ikke at være skolelukninger, som forårsager tilbagegang i lokalsamfundet"*. Hvad? Det er jo logik for burhøns, at det har stor betydning for et landsbysamfund at miste den lokale skole - eller at få den skåret væk; skive for skive.

At dette er et faktum konkluderes da også i en rapport fra Statens Byggeforskningsinstitut, som heldigvis også ligger på kommunens hjemmeside. Denne rapport - som er et digert værk - omhandler til- og fraflytning til ydreområderne, og bl.a. Ringkøbing-Skjern kommune er en af de kommuner, som er inddraget i undersøgelsen, der har til formål at bidrage med viden, som kan forbedre den kommunale indsats med at tiltrække og fastholde tilflyttere. I rapporten konkluderes det bl.a., at flere flytter fra yderområderne end der kommer til, at flytte underskuddet er størst fra de bymæssige områder men også, at hele 22 % af tilflytterne er børnefamilier.

Det konkluderes endvidere, at den væsentligste årsag til at folk bosætter sig i ydreområderne er naturen og ønsket om at bo i trygge omgivelser. *"Tilflytternes bosætningsvalg viser, at ydreområdernes attraktion er muligheden for at bo i en landsby eller længere ude på landet i et landdistrikt, hvor ¾ af tilflytterne valgte at bosætte sig"*, hedder det bl.a. i undersøgelsen. Altså: landsbyerne og landdistrikterne er noget, som trækker folk til vores udkantskommune! Men det forudsætter, at vi ikke ødelægger det. Det fremgår nemlig også af undersøgelsen, at det, som tilflytterne i høj grad mener besværliggør deres hverdag, er for stor afstand til skole og børnepasningstilbud. I rapporten skriver man da også: *"Dette er aktuelt for øjeblikket, hvor lukning af mindre skoler herunder skoler i yderområderne er til diskussion"*.

Se, nu har vi jo næsten videnskabelig belæg for vores påstand om, at det vil være yderst risikabelt - ikke alene for de enkelte landsbyer men for hele kommunen, hvis oplægget om skolestrukturen bliver vedtaget i byrådet. Eller som det står sort på hvidt i rapporten: *“Det viser, at der i kommunerne er behov for at understøtte service og faciliteter som børnepasning, skole, sundhedsfaciliteter og offentlig transport mv. i bosætningsområderne, således at beboernes hverdag kan hænge sammen”*.

Rapportens konklusioner passer vel også meget godt med den sunde fornuft, som vi jo alle bør rådføre os med. Spørg enhver børnefamilie - eller børnefamilie in spe: Betyder det noget for jer, at der er en skole i det område, hvor I overvejer at bosætte jer? Ja, vi ved alle, hvad svaret er. Mere interessant er det, at undersøgelsen faktisk advarer udkantskommuner mod at skære i landdistrikternes tilbud, herunder på skoleområdet, for det vil ramme hele kommunen som en boomerang.

Vi erkender, at undersøgelsen fra Statens Byggeforskningsinstitut også viser, at der er en opgave i lokalsamfundene. Vi kan og skal gøre mere for at fastholde og integrere tilflytterne. Knap halvdelen af de adspurgte tilflyttere i undersøgelsen mener således, at det er vigtigt, at nogen i lokalområdet sørger for at tage imod og byde velkommen, og de efterlyser information om sportsklubber, foreninger og andre praktiske forhold, som kræver en stor indsats at opsøge på egen hånd. Det vil være oplagt, at der her indledes et samarbejde mellem kommune og f.eks. sogne- eller borgerforeninger.

På kommunens hjemmeside fandt vi også en hvidbog fra foreningen SOPHIA, som ifølge foreningens hjemmeside har til formål at fungere som tænketank for pædagogik og dannelse. Hvidbogen, som har titlen *“Skal lokalskolen udvikles eller nedlægges”*, har ifølge forordet til formål at undgå, at der i et ensidigt økonomisk lys eller med svage og forkerede faglige argumenter skabes uoprettelig skade på dansk folkeskolekultur og lokalområder gennem akut besluttede skolenedlæggelser i stort omfang. I hvidbogen advares der under overskriften *“Kvalitet er ikke afhængig af skolestørrelsen”* mod at sammenlægge skoler ud fra den vildfarelse, at større enheder pr. automatik sikrer mere kvalitet i folkeskolen. Kvalitet afgøres ikke af skolestørrelsen men skabes frem for alt af lærernes professionalisme og god skoleledelse, hedder det. Og en af de små skolars største force er ifølge hvidbogen, at de skaber et overskueligt miljø. Og videre hedder det: *“Der er således en klar sammenhæng mellem børns alder og nødvendigheden af et overskueligt miljø at færdes i. Generelt forholder det sig sådan, at jo mindre børnene er, jo sværere har de ved at overskue det miljø, der ligger uden for den kreds, de direkte leger med. Der er altså her tale om en betydelig sammenhæng mellem skolebørns alder og deres trivsel og i sidste ende deres læring og indlæring. Altså en sammenhæng, der taler for bibeholdelse af den lille skole specielt til de mindre børn i 0.-6. klasse”*. Bemærk, der er tale om bevarelse af den lille skole fra 0. til 6. klasse! Vi er helt enige og håber naturligvis, at både hvidbogen og rapporten fra Statens Byggeforskningsinstitut vil blive læst grundigt af byrådspolitikerne i Ringkøbing-Skjern kommunen.